

РЕЙ БРЕДБЪРИ

ЗДРАВЕЙ, ТРЯБВА ДА СИ

ВЪРВЯ

Превод от английски: Крум Бъчваров, 1999

chitanka.info

На вратата тихо се почука и когато Стив Ралфс отвори, видя на прага Хенри Гросбок, висок метър петдесет и пет, безупречно облечен, много блед и извънредно развлнуван.

— Хенри! — извика Стив Ралфс.

— Защо ми говориш с такъв глас? — попита Хенри Гросбок. — Какво съм направил? Защо съм облечен така? Къде отивам?

— Влизай, влизай, някой може да те види!

— И какво, ако ме види някой?

— Влизай, за Бога, стига си спорил.

— Добре, ще вляза, и без това трябва да си поприказваме за някои неща. Ето. Влязох.

Стив Ралфс отстъпи назад и му посочи един от столовете.

— Седни.

— Не се чувствам добре дошъл. — Хенри седна. — Случайно да ти се намира нещо силно за пиене?

— Тъкмо за това си мислех. — Стив Ралфс скочи, втурна се в кухнята и след минута се върна с поднос, бутилка уиски, две чаши и лед. Докато наливаше, ръцете му трепереха.

— Изглеждаш възбуден — каза Хенри Гросбок. — Какво има?

— Не знаеш ли, не можеш ли да се сетиш? Нà!

Хенри взе чашата.

— Доста си ми сипал.

— Ще ти трябва. Пий.

Двамата отпиха и Хенри разгледа предницата на сакото и ръкавите си.

— Още не си ми казал къде отивам — рече той, — или пък вече съм стигнал? Обикновено не се обличам така, освен за концерт. Когато се изправя пред публиката, е, човек заслужава малко уважение. Много хубаво уиски. Благодаря. Е?

Той се втренчи в Стив Ралфс.

Стив Ралфс изгълта половината си чаша, остави я и затвори очи.

— Хенри, ти вече беше на едно много далечно място и току-що се връщаш, за Бога! А сега пак ще трябва да идеш там.

— Какво място, какво място, престани да говориш с гатанки!

Стив Ралфс отвори очи и каза:

— Как стигна дотук? С автобус ли дойде, с такси или... или си вървял пеш от гробището?

— С автобус, такси или пеш ли? И за какво гробище говориш?

— Хенри, допий си чашата. Хенри, та ти си в гробището от четири години.

— Не бъди глупав. Какво ще правя там? Никога не съм подавал молба за... — Той мълкна и бавно се отпусна назад. — Искаш да кажеш...

Стив Ралфс кимна.

— Да, Хенри.

— Мъртъв? В гробището? Мъртъв и в гробището от четири години? Защо никой не ми каза?

— Трудно е да го кажеш на мъртвец.

— Разбирам, разбирам. — Хенри допи уискито си и подаде чашата за още. Стив Ралфс я напълни.

— Боже, Боже — бавно рече Хенри Гросбок. — Господи, Господи. Значи затова напоследък не се чувствам както трябва.

— Затова, Хенри. Чакай и аз да си долея. — Стив Ралфс си напълни чашата и отпи.

— Значи затова изглеждаше толкова странно, когато преди малко ми отвори вратата...

— Затова, Хенри.

— Извинявай. Не исках да...

— Недей да ставаш, Хенри. Сега си тук.

— Но при тези обстоятелства...

— Всичко е наред. Овладях се. И дори при тези обстоятелства ти винаги си ми бил най-добрият приятел и в известен смисъл ми е приятно отново да те видя.

— Странно. Аз пък не се изненадах, че те виждам.

— Има разлика, Хенри. Искам да кажа, хм...

— Че ти си жив, а аз не, така ли? Да, виждам. „Здравей, трябва да си вървя.“

— Моля?

— Една песен на Гручо Маркс.

— А, да. Естествено.

— Прекрасен човек. Забавен. Още ли е жив? Или и той е умрял?

— Страхувам се, че е така.

— Не се страхувай. Аз не се боя. Не зная защо. А сега... — Хенри Гросбок се наведе напред. — Да поговорим делово.

— За какво?

— Казах ти още на прага. Важно е. Много съм разтревожен.

— Аз също, но това уиски прави чудеса. Добре, Хенри, давай.

— Въпросът е, че... — започна Хенри Гросбок и бързо допи втората си чаша, — ... че жена ми ме пренебрегва.

— Но, Хенри, това е съвсем естествено...

— Остави ме да довърша. Преди идваше редовно. Носеше ми цветя, веднъж остави книга, много плачеше. Всеки ден. После през ден. А сега изобщо не идва. Как си го обясняваш? Сипи ми още малко, моля те.

Стив Ралфс напълни чашата му.

— Хенри, четири години са много време...

— Я пак си помисли. Ами Вечността — ето го истинския водевил.

— Не си очаквал да е забавно, нали?

— А защо не? Ивлин винаги ме е глезила. Преобличаше се по два-три пъти дневно, защото знаеше, че ми харесва. Обикаляше книжарниците, носеше ми последните издания, четеше ми от най-старите, връзваше ми обувките, лъскаше ги, нейните разкрепостени приятелки ѝ се подиграваха за това. Глезеше ме. Да, наистина очаквах някой да ме разнообразява.

— Обаче не става така, Хенри.

Хенри Гросбок се замисли, тържествено кимна и отпи от уискито.

— Да, сигурно си прав. Но основният проблем е друг.

— Какъв?

— Тя спря да плаче. Преди плачеше всяка вечер, всяка сутрин на закуска, по два пъти следобед и точно преди вечеря. После угасяше лампата разплакана.

— Ти ѝ липсваше, Хенри.

— А сега не ѝ ли липсвам?

— Казват, че времето лекувало всички рани.

— Не искам да лекува точно тази рана. Харесваше ми, както си беше преди. Един добър плач по зори, няколко сълзи преди чай и още веднъж за последно в полунощ. Но всичко свърши. Вече не се чувствам желан и нужен.

— Възприеми го така, както медения си месец с Ивлин. Все някога трябваше да свърши.

— Не съвсем. Чувствахме го през всичките тези четирийсет години.

— Да, но нали виждаш разликата?

— Медените месеци свършват. Жivotът също. И определено не ми пука много за останалото. — После го порази нова мисъл и той рязко остави чашата си. — Има ли си някой друг?

— Някой...

— Друг! Да не би да ходи с...?

— И какво, ако е така?

— Как смее!

— Четири години, Хенри, четири години. Но не, не си е намерила никого. Ще остане вдовица до края на живота си.

— Така е по-добре. Радвам се, че първо дойдох при теб. Да си изясня нещата. Значи още е сама и... почакай. Защо вече не рони сълзи в полунощ и не плаче на закуска?

— Не го ли очакваше?

— По дяволите, липсва ми. На човек все трябва да му остане нещо!

— Нямаш ли приятели на... — Стив Ралфс мълъкна, изчерви се, напълни си чашата, после наля и на Хенри.

— Искаше да кажеш „на гробището“. Адски много. Ама са мързели. Една приказка не можеш да размениш с тях.

— Ти винаги си говорил много, Хенри.

— Да, да, така е, нали? А ти беше най-добрият ми слушател.

— Продължавай да приказваш, Хенри. Изплачи си болката.

— Мисля, че вече казах най-важното. Тя престана да идва. Това е лошо. И спря да плаче. Това е най-лошото. Чудя се дали пак ще започне да плаче, ако ида при нея.

— Нали няма да ѝ се покажеш?

— Ти не смяташ, че е редно, а?

— Страхотен шок. Непростимо е.

— Кой не би ми простили?

— Аз, Хенри. Аз не бих ти простили.

— Да, да. О, Господи. Боже, Боже. Dobър съвет от най-добрия ми приятел.

— Най-добрият, Хенри. — Стив Ралфс се наведе напред. — Наистина ли искаш да идва при теб?

— Не! Да. Не! Божичко, не зная. Да, май искам.

— След като е плакала почти всеки ден през тези четири години.

— Да. — Хенри Гросбок отпи от чашата си. — Тя издържа много време. Предполагам, че би трябало да я оставя на мира.

— Това ще е много мило от твоя страна, Хенри.

— Не се чувствам мил, не искам да съм мил, но по дяволите, така или иначе ще го направя. Обичам го това момиче.

— В крайна сметка, Хенри, на нея ѝ остават много години.

— Прав си. По дяволите. Само си помисли. Мъжете стареят побавно, но умират по-рано. Жените живеят повече, но стареят бързо. Странно го е измислил Господ, не си ли съгласен?

— Защо не Го питаш, след като и без това си там?

— Кого, Господ ли? Парвеню като мен? Хм, хм. — Хенри отпи от чашата си. — Защо не? И какво прави тя? Какво прави, щом не лети в открити автомобили с чужди мъже?

— Танцува, Хенри. Ходи на уроци по танци. Занимава се със скулптура. И с живопис.

— Винаги е искала да го прави, но никога не е можела. Концерти, коктейли с потенциални спонсори, рецитали, лекции, пътувания. Винаги го е отлагала за „някой ден“.

— Този ден дойде, Хенри.

— Изненада ме, това е всичко. Танцевала, казваш? И се занимавала със скулптура? Добра ли е?

— Танцува прилично. И е много добра скулпторка.

— Браво. Май се радвам за нея. Да, наистина се радвам. Така си запълва времето. А какво правя аз? Решавам кръстословици.

— Кръстословици ли?

— По дяволите, какво друго ми остава, като се имат предвид обстоятелствата? За щастие, си спомням всички добри и лоши кръстословици, отпечатвани в „Ню Йорк Таймс“ и „Сатърди Ривю“. Кръстословица. Кратко прозвище на Тутанкамон с три букви. Тут! Едно от Великите езера, пак с три букви. Ери! Сега внимавай. Стара средиземноморска столица с четиринайсет букви. По дяволите. Константинопол!

— Пет букви. Нарицателно за най-добър приятел, прекрасен съпруг и блестящ цигулар.

— Хенри ли?

— Хенри. Ти. — Стив Ралфс се усмихна, взе чашата си и отпи.

— Това означава, че трябва да си взема шапката и да си вървя. А, не съм си взел шапка. Хм.

Стив Ралфс внезапно мъчително преглътна.

— Какво беше това? — попита Хенри, наведе се напред и се заслуша.

— Сподавено ридание, Хенри.

— Чудесно! Така е по-добре. Стопля старото ми сърце. Дали не би могъл...

— Да потискам по няколко ридания един-два пъти седмично през следващата година ли?

— Страх ме е да помоля...

— Ще опитам, Хенри. — От гърлото на Стив Ралфс се изтръгна друг загадъчен звук и той побърза да го заглуши с уиски. — Знаеш ли какво, ще позвъня на Ивлин, ще ѝ кажа, че пиша книга за теб и че ми трябват някои твои лични книги, записки, стикове за голф, очила и такива неща. Да ги донесе тук, така че, да речем, веднъж седмично да ги поглеждам и да ми става мъчно. Как ти се струва това?

— Страхотно! Иначе за какво са приятелите? — просия Хенри Гросбок. Бузите му се зачервиха. Той отпи от чашата си и се изправи.

Когато стигна до вратата, Хенри се завъртя и впери поглед в лицето на Стив Ралфс.

— Боже Господи, това да не би да са сълзи?

— Мисля, че да, Хенри.

— Ха така, сега вече по ми харесва. Не са сълзите на Ивлин, разбира се, а и не хълцаш силно. Но ще свърши работа. Много благодаря.

— Няма защо, Хенри.

— Добре. — Той отвори вратата. — Е, трябва да вървя.

— Само да не е прекалено скоро, Хенри.

— А? Не, разбира се, че не. Няма закъде да бързаш. Довиждане, приятелю.

— О, довиждане, Хенри. — В гърлото му се надигна друг странен звук.

— Да, да — усмихна се Хенри. — Продължавай така, докато мина по коридора. Е, както казваше Гручо Маркс...

И изчезна. Вратата се затвори.

Стив Ралфс бавно се завъртя, отиде при телефона, седна и набра номера.

След малко слушалката от другия край на връзката изщрака и се чу глас.

Стив Ралфс избърса очи с опакото на ръката си и накрая каза:
— Ивлин?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.